

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ครั้งที่ ๙/๒๕๖๐

วันจันทร์ที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๑๐ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

.....

กรรมการวิสามัญผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๓. พลโท อำพน ชูประทุม	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม
๔. นายสมชาย แสงวงการ	โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๕. นางสาวจินตนันท์ ขนุศาสตร์ ศุภมิตร	รองโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๖. นายศักดิ์ กอแสงเรือง	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๗. นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๘. นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน	กรรมการวิสามัญ
๙. นางชื่นสุมน นิเวทวงษ์	กรรมการวิสามัญ
๑๐. นายธรรมนุญ เรื่องดิษฐ์	กรรมการวิสามัญ
๑๑. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการวิสามัญ
๑๒. นายอติคม อินทุภูติ	เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑๓. นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล	รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญผู้ลาการประชุม คือ

๑. นายนิรวัชช์ ปุณณกันต์	(ลาการประชุม)
๒. พลเอก ยุวัญ สุริยกุล ณ อยุธยา	(ลาการประชุม)
๓. นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	(ลาการประชุม)
๔. พลอากาศเอก ชัยพฤกษ์ ดิษยศริน	(ลาการประชุม)
๕. นายบุญชัย โชควัฒนา	(ลาการประชุม)
๖. นายอุดม รื้ออมฤต	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

สำนักงานศาลยุติธรรม

๑. นายชาญณรงค์ ปราณจิตรต์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์
ประจำสำนักประธานศาลฎีกา
๒. นายไพโรจน์ โปเลียม	ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา
๓. นายณรงค์ ทับทิมไสย์	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

๙/๒๕๖๐

๔. นายศุภกิจ แย้มประชา	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา
๕. นายเอกพงษ์ ณะพัฒนา	นิติกร
<u>สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา</u>	
- นางสาวสุจิตตา มโหธร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
<u>สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</u>	
๑. นางสาวประไพพร สัมเกลียง	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๒. นายสุรพงศ์ อุห์ต	นิติกรชำนาญการ
<u>ผู้ติดตามสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ</u>	
๑. นางสาวดวงพร จุลตามระ	ผู้ติดตาม
	ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง
๒. นางสาวสุภามาศ สิมอาจารย์	ผู้ติดตาม
	นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร
<u>ผู้ติดตามกรรมาธิการวิสามัญ</u>	
- นายชานนท์ อภิชัยณรงค์	ผู้ติดตาม
	นายอริคม อินทุภูติ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสาม คือ

- นายณัฐชัย เปรมประเสริฐ	นิติกรปฏิบัติการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมาธิการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวเปิดการประชุมโดยดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

๒.๑ ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม ดังนี้

- ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยมีการแก้ไข หน้าที่ ๗ บรรทัดที่ ๗ และบรรทัดที่ ๘ แก้ไขเป็นดังนี้ “...เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๓/๖ ...”

- ครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ วันพุธที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

๒.๒ ที่ประชุมมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ และครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๓.๑ พิจารณาบททวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. (มาตราที่รอการพิจารณา) สรุปได้ดังนี้

๓.๑.๑ การพิจารณามาตรา ๒๔/๑ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ตามที่ได้รับมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมไปหารือเกี่ยวกับประเด็นการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยในมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ และยกร่างเกี่ยวกับการกำหนดให้การพิจารณาคดีลับหลังจำเลย ควรกำหนดเงื่อนไขในกระบวนการพิจารณาหรือขั้นตอนไว้ให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมได้ยกร่างมาตราดังกล่าวมานำเสนอต่อที่ประชุม โดยได้ยกร่างมาตรา ๒๔/๑ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ โดยยึดหลักการตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจากแนวคิด ๓ ประการ ดังนี้

๑) เห็นควรคงหลักการเดิมกรณีแม้จำเลยหลบหนีในชั้นการพิจารณาใด ไม่ควรให้กระทบต่อการดำเนินคดี ควรมีกระบวนการหรือขั้นตอนหลักกระบวนการอันควรแห่งกฎหมาย (Due process of law) หรือมีข้อที่สามารถกล่าวอ้างได้เป็นที่ประจักษ์ว่า การพิจารณาคดีลับหลังจำเลยในบางกรณีจะต้องไม่ขัดแย้งกับหลักสากล

๒) การพิจารณาคดีลับหลังจำเลยจะกระทำต่อเมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แสดงให้เห็นแล้วว่ามีความพยายามของฝ่ายบริหารในการนำตัวจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหามาศาล เนื่องจากที่ผ่านมาคดีส่วนใหญ่ไม่ได้ตัวจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหามาศาล ทั้งนี้ การพิจารณาคดีไม่ใช่เป็นเพียงการพิจารณาคดีจากเอกสารเพียงอย่างเดียวจนมีคำพิพากษา

๓) ควรกำหนดหลักการกระบวนการวิธีพิจารณาคดีทุจริตต่าง ๆ ให้มีหลักการที่ใกล้เคียงกันไม่ให้ความแตกต่างกัน เพื่อป้องกันการถูกหยิบยกประเด็นการออกกฎหมายหลายมาตรฐานมาโต้แย้ง เพราะทำให้เกิดอุปสรรคในการปรองดองกันในอนาคต

จากแนวคิดดังกล่าวผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมได้ยกร่างมาตรา ๒๔/๑ เรื่องอายุความแยกออกจากเรื่องการฟ้องมีตัวหรือไม่มีตัว ดังนี้

มาตรา ๒๔/๑

คณะกรรมการฯ เสนอเพิ่มเติม

“มาตรา ๒๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความสะดุดหยุดลง

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

ในกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ”

โดยมาตรา ๒๔/๑ ได้บัญญัติขึ้นมาเฉพาะเรื่องอายุความเพียงอย่างเดียว โดยกำหนดให้หากได้ฟ้องคดีแล้วให้อายุความสะดุดหยุดลงจะมีตัวหรือไม่มีตัวก็ได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ศาลจะต้องไปพิจารณาว่าจะประทับรับฟ้องหรือไม่ประทับรับฟ้องเมื่อไร ส่วนความในวรรคสองและวรรคสาม ได้นำบทบัญญัติมาจากพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยวรรคสองกำหนดไว้หากจำเลยหลบหนีในชั้นการพิจารณาไต่จะไม่นับอายุความในระหว่างการหลบหนี ส่วนวรรคสามเป็นเรื่องการบังคับโทษ หากหลบหนีในชั้นบังคับโทษจะไม่นับอายุความ ทั้งนี้ การหลบหนีในชั้นสอบสวนหากหลบหนีตั้งแต่วันไต่อายุความจะไม่นับ ดังนั้น หากยังไม่ขาดอายุความขณะหลบหนีคณะกรรมการป.ป.ช. หรืออัยการสูงสุดมีอำนาจฟ้องได้

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามประเด็นเรื่องอายุความต่อที่ประชุมว่า กรณีกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลงนับแต่วันได้ยื่นฟ้องนั้น ในทางทฤษฎี หากเกิดกรณีเมื่อยื่นฟ้องแล้วศาลยังไม่พิจารณาหรือองค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาแล้วไม่รับแล้วแจ้งว่าอายุความสะดุดหยุดลง การพิจารณาคดีดังกล่าวจะทำให้เกิดปัญหาหรือไม่ และอายุความจะนับอย่างไร

นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า หลักการเรื่องอายุความไม่แตกต่างจากอายุความทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา แต่แตกต่างกันในเรื่องเงื่อนไขในอายุความที่สะดุดหยุดลงแตกต่างกันในกรณีที่ไม่ต้องมีตัวจำเลย ซึ่งคดีอาญาทั่วไปฟ้องไปแล้วมีตัวก็ทำให้สะดุดหยุดลงได้เช่นเดียวกัน แต่หากศาลไม่รับฟ้องผลคือคดีนี้ก็ไม่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาจึงสิ้นสุดไป เพราะไม่มีประเด็นเรื่องอายุความต้องนำมาพิจารณาอีก

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการยื่นฟ้องในคดีอาญาทั่วไปพนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาล ศาลจะประทับรับฟ้องนับแต่วันยื่นฟ้อง แต่คดีอาญาที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องเองจะต้องมีการไต่สวนก่อนจึงจะประทับรับฟ้อง ในระหว่างรับคำฟ้องไว้กรณีผู้เสียหายเป็นโจทก์อายุความยังไม่สะดุดหยุดลงจนกว่าศาลประทับรับฟ้อง แต่เรื่องอายุความที่เสนอกำหนดให้สะดุดหยุดทันทีนับแต่วันยื่นฟ้อง ดังนั้น ในช่วงระยะเวลาก่อนมีการเลือกองค์คณะผู้พิพากษาให้มาพิจารณาว่ารับหรือไม่รับฟ้องระยะเวลาดังกล่าวจะมีผลอย่างไรหากองค์คณะผู้พิพากษาไม่รับ

นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า กรณีดังกล่าวที่ผ่านมาศาลไม่รับฟ้องไม่เคยมีกรณีนี้เกิดขึ้นมีเฉพาะแก้ไขฟ้องที่เป็นเนื้อหาให้ถูกต้องเท่านั้น ซึ่งกรณีศาลไม่รับฟ้องจะต้องเป็นกรณีที่ถึงขนาดที่ไม่สามารถรับฟ้องได้

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากเกิดกรณีศาลไม่รับฟ้องก็ถือว่าอายุความไม่สะดุดหยุดลง ทั้งนี้ โดยหลักเรื่องอายุความ จะเหมือนประมวลกฎหมายอาญาทั่วไป เมื่อได้ตัวจำเลยมา ศาลไม่รับฟ้องก็ถือเสมือนว่าอายุความไม่สะดุดหยุดลงให้ดำเนินการต่อไปได้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เรื่องอายุความไม่เหมือนประมวลกฎหมายอาญาทั่วไปทั้งหมด เพราะคดีอาญาทั่วไปเมื่อจำเลยมาศาลแล้วหลบหนีจะมีเรื่องอายุความสะดุดหยุดลง กรณีดังกล่าวศาลได้รับฟ้อง แต่หากเกิดกรณีอายุความสะดุดหยุดลงก่อนศาลรับฟ้องจะดำเนินการอย่างไร

นายชาญณรงค์ ปรานีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า กรณีศาลไม่รับฟ้อง หากในอนาคตคู่ความมายื่นฟ้องอีก หากฟ้องมาแล้วฟ้องมันเสียไปด้วยเหตุผลใด ๆ หากศาลไม่รับฟ้องก็ไม่ควรให้อายุความสะดุดหยุดลง ทั้งนี้ อาจบัญญัติเพิ่มเติมเหมือนเช่นคดีอาญาหรือคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญาได้ว่าหากศาลไม่รับฟ้องไม่ถือว่าอายุความสะดุดหยุดลง

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้ในคดีที่ยื่นฟ้องใกล้ขาดอายุความ ข้อเท็จจริงอาจเกิดขึ้นได้น้อย เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ได้ยกร่างกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาไว้ชัดเจนรองรับไว้แล้ว จึงเห็นควรให้คงตามร่างเดิมที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ เพราะหากบัญญัติไว้อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีเสนอให้เพิ่มมาตรา ๒๔/๑ การกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลง เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้วเป็นที่สุดนั้น จากการที่ได้หารือกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว กรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นการบัญญัติให้เป็นโทษมากเกินไปหรือไม่ เนื่องจากหลักการตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม เรื่องอายุความในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษ เมื่อยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่จะไม่นับอายุความตามมาตรา ๔๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ หากกรรมการวิสามัญเห็นควรแก้ไขเป็นประการใดกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็ไม่ติดใจ

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ก่อนยื่นฟ้องไม่ติดใจในการนำมาตรา ๔๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ แต่กรณีมาตรา ๔๘ ในการพิจารณาคดีลับหลังกรณีหลบหนีแล้วตัดสินให้มีโทษจำคุกนั้นเป็นการกำหนดโทษไว้หนักเกินไป จึงควรกำหนดไว้ตามมาตรา ๔๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยนำมาบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔/๑

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ตามมาตรา ๒๔/๑ เมื่อยื่นฟ้องไปแล้วอายุความสะดุดหยุดลง ต่อมาปรากฏว่าจำเลยหลบหนีจนเป็นเหตุให้ศาลพิจารณาคดีลับหลังจำเลยและได้ตัดสินคดี การนับอายุความดังกล่าวจะสะดุดหยุดลงหรือยังคงมีอยู่

นายอริคม อินทุพุดิ เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า อายุความตามมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาเป็นการกำหนดอายุความในการฟ้องคดี ส่วนอายุความตามมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นอายุความล่วงเลยการลงโทษ ดังนั้น จึงเป็นอายุความคนละส่วนกัน

นายธรรมบุญ เรื่องดิษฐ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หลักกฎหมายปัจจุบันจะไม่นำมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญากรรมและประพฤตินิยม พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้นำหลักการดังกล่าวไปบัญญัติไว้ หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติให้สอดคล้องกันอาจทำให้ลดระดับลงได้ โดยหลักมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญายังใช้บังคับอยู่ หากไม่ดำเนินคดีดังกล่าวเลยจนกระทั่งคดีขาดอายุความ แต่หากมีการดำเนินคดีแล้วจำเลยหลบหนีกรณีนี้จะไม่นำมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ กรณีดังกล่าวศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้ว่าให้ใช้กับคดีที่เกิดขึ้นภายหลัง ส่วนมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ศาลฎีกายังไม่เคยมีคำวินิจฉัยว่าใช้ได้กับคดีปัจจุบันหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ต่อประเด็นนี้ที่ได้หารือกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเรื่องรายละเอียดการปฏิบัติงานของศาลกรรมการการวิสามัญจะแก้ไขเพิ่มเติมเป็นประการใดกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ขัดข้อง หรือนำประเด็นดังกล่าวตั้งเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญโดยการเสนอให้นำไปบัญญัติไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาก็ไม่ขัดข้อง โดยเห็นว่าหากนำไปบัญญัติไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาจะดำเนินการได้รวดเร็วขึ้น ส่วนการพิจารณาตีความรื้อฟื้นคดีกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่ากรรมการการวิสามัญอาจนำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นหลักการไว้เบื้องต้นโดยอาจปรับถ้อยคำไว้ในครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าวได้ ส่วนเนื้อหารายละเอียดในการพิจารณาควรนำไปบัญญัติไว้ในกฎหมาย ป.ป.ช.

ผลการพิจารณา

- ที่ประชุมเห็นควรเพิ่มมาตรา ๒๔/๑ โดยกำหนดให้กรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาลมิให้นำระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ รวมทั้งกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย หากจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ โดยเห็นควรเพิ่มมาตรา ๒๔/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความสะดุดหยุดลง

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

ในกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ”

มาตรา ๒๖

มีการแก้ไข

“มาตรา ๒๖ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมาหรือเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลเกิดจากการประวิงคดี ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้

แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล

ควรแจ้งตมวรศหนึ่งแล้วได้ส่งหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหา ณ คู่มือล้นหรือที่อยู่ ที่ปรตมตมหลักสวนทงทะเลเขียนตมคตมทงด้วยคตมทะเลเขียนรชชคตมแล้ว ให้ถือว่าได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยชอบแล้ว

เมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิชารณตมวรศหนึ่งแล้ว หรือในกรณีที่ยังเสยทลชบหนี ในระหว่งตมพิชารณตมของศาล มีให้่นอวคตมคตมที่บัญญัติไว้ในมตมรศ ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแต่คตมพิชารณคตมนี้”

นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หลักการตามมาตรา ๒๖ ที่ยกอ้างเสนอต่อที่ประชุมมีหลักการสำคัญ ดังนี้

วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คงหลักการเดิมของร่างที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ โดยกำหนดให้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดต้องมีหมายจับมาแสดง ศาลจึงจะสามารถประทับรับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่มีตัวจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาได้

วรรคสอง การกำหนดวิธีการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยหลักการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้ มีการดำเนินการตั้งแต่ในชั้นการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ซึ่งในการไต่สวนดังกล่าวได้กำหนดกระบวนการที่ชัดเจนรองรับไว้ จึงไม่ควรนำกระบวนการแจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบมาบัญญัติไว้ในชั้นศาล

วรรคสาม เห็นควรนำไปบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔/๑ เรื่องอายุความ

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นเรื่องการสืบพยานลับหลังได้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งข้อสังเกตในชั้นการพิจารณาในวาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ๓ ประเด็น คือ

- ๑) เรื่องอายุความ โดยหลักจะไม่นับอายุความ เพราะการดำเนินคดีสามารถนับอายุความต่อไปได้
- ๒) เรื่องการสืบพยานหลักฐาน โดยหลักมีกระบวนการสืบพยานหลักฐานล่วงหน้ารองรับไว้อยู่แล้ว
- ๓) เรื่องการขอหรือฟื้นคดีขึ้นใหม่ ในทางปฏิบัติหากความฝ่ายจำเลยจะต่อสู้คดีเต็มที่ จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติให้สามารถขอฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่

หน้า ๖

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีเรื่องการสืบพยานล่วงหน้ามีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๗ ทวิ เรื่องการสืบพยานล่วงหน้า แต่เป็นกรณีคู่ความต้องอยู่ในศาล แต่ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นกรณีจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาไม่อยู่ จึงต้องมีบทบัญญัติป้องกันไว้โดยเฉพาะต่างจากคดีอาญาทั่วไป โดยตามมาตรา ๑๖ ได้บัญญัติหลักการเรื่องการสืบพยานไว้เช่นเดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ กำหนดให้ต้องมีคู่ความและต้องแจ้งให้คู่ความทราบในการสืบพยานหลักฐานล่วงหน้า ซึ่งไม่ใช่กรณีการสืบพยานลับหลังจำเลย

กรณีมาตรา ๒๖ วรรคสาม ตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดเรื่องอายุความไว้ เมื่อพิจารณาแล้วเป็นการกำหนดบทยกเว้นเรื่องระยะเวลาไว้ทั้งหมด รวมถึงกรณีจำเลยหลบหนีในชั้นการพิจารณา จึงทำให้สามารถนำตัวจำเลยกลับมาพิจารณาคดีอีกได้ ซึ่งการบัญญัติไว้ดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ จึงเสนอให้บัญญัติความในวรรคสามไว้เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาและประพฤตินิยมขอ พ.ศ. ๒๕๕๙

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า กรณีมาตรา ๒๔/๑ เป็นหลักการเดิมที่ศาลได้ยกเว้นไว้ตอนต้นก่อนที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม โดยนำมาบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ วรรคสาม หากคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญเห็นชอบตามร่างมาตรา ๒๔/๑ ที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ อาจทำให้ขัดกับหลักการของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ กรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า เนื่องจากมาตรา ๒๖ เป็นบทยกเว้นในส่วนของมาตรา ๙๕ ตามประมวลกฎหมายอาญาเรื่องฟ้องต้องมีตัว เมื่อกำหนดหลักการให้ฟ้องไม่มีตัว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงกำหนดให้เมื่อศาลรับคำฟ้องแล้วก็ไม่นำอายุความตามที่บัญญัติในมาตรา ๙๕ ประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ เพราะไม่สามารถนำมาใช้บังคับได้เพราะเป็นเรื่องการฟ้องมีตัว ส่วนสาเหตุที่ไม่นำมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า เมื่อมีการพิจารณาคดีโดยไม่มีตัวจำเลยแล้วไม่ควรนำมาตรา ๙๕ มาใช้บังคับในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด หากนำอายุความในการลงโทษมาใช้บังคับอีกจะเป็นการดำเนินการที่รุนแรงกับจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาเกินไป เพราะได้กำหนดให้สามารถดำเนินการกับจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาโดยไม่มีตัวแล้ว จึงกำหนดให้มาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญาใช้บังคับได้ในกรณีเมื่อมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้มีการลงโทษสามารถนำอายุความตามมาตราดังกล่าวมาใช้บังคับได้อีก

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้สอบถามกรณีที่มีตัวจำเลยแล้วจำเลยได้หลบหนีในวันมีคำพิพากษา กำหนดให้ใช้อายุความเหมือนกรณีทั่วไปใช่หรือไม่ เพราะคดีอาญาทั่วไปให้ดำเนินการออกหมายจับและใช้อายุความตามมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ช.ช.ช.

นายธรรมนุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีเรื่องการนับอายุ ความตามมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้มีการแก้ไขกฎหมาย ป.ป.ช. ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รองรับไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็กรณีนการนับอายุความมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ การบัญญัติไว้ดังกล่าว ในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติมได้

ต่อประเด็นดังกล่าว นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากเป็นเรื่องอายุความ นับโทษเห็นว่า ควรนำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มากกว่านำไป บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

นายธรรมนุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า ในขั้นตอน ระหว่างการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ผ่านมาในทางปฏิบัติไม่ได้มีการออกหมายจับ เมื่อไต่สวนเสร็จจะดำเนินการส่งสำนวนการไต่สวนข้อมูลความผิดให้อัยการสูงสุดพิจารณา เมื่ออัยการ สูงสุดฟ้องว่าให้นำตัวผู้ถูกกล่าวหามารายงานตัว โดยทำหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหามารายงานตัว หาก ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาจึงจะดำเนินการออกหมายจับได้ ดังนั้น ขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการ ชี้มูลความผิดให้อัยการสูงสุดยังไม่มีกรออกหมายจับแต่อย่างใด การออกหมายจับกระทำได้ก็ต่อเมื่อ อัยการยื่นฟ้องกรณีเรียกให้มารายงานตัว เมื่อเรียกแล้วผู้ถูกกล่าวหาไม่มารายงานตัวจึงจะขอศาลออก หมายจับได้

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในส่วน การดำเนินการของอัยการสูงสุดภายหลังที่ได้สำนวนการไต่สวนจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว อัยการ สูงสุดจะต้องพิจารณาสำนวนการไต่สวนให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ระยะเวลาดังกล่าวมีเวลาจำกัดการ กำหนดให้อัยการสูงสุดต้องออกหมายจับจึงไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะต้องรอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนมาก่อน จึงจะอ้างเหตุในการขอศาลออกหมายจับได้ ดังนั้น ด้วยระยะเวลา ที่จำกัดดังกล่าว จึงเสนอให้มีการปรับแก้ไขระยะเวลาไว้ในกฎหมาย ป.ป.ช. จาก ๓๐ วัน เป็น ๙๐ วัน ทั้งนี้ การกำหนดระยะเวลาดังกล่าวขอเสนอให้ตั้งเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ โดยกำหนดระยะเวลาในการส่งสำนวนการไต่สวนให้อัยการสูงสุดพิจารณาควรกำหนดระยะเวลาไว้ ๙๐ วัน ไว้ในกฎหมาย ป.ป.ช.

นายอธิคม อินทุตติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีเรื่อง การกำหนดเงื่อนไขโดยใช้หมายจับหาก ป.ป.ช. ไม่ขัดข้องก็เห็นชอบด้วย เพราะในทางปฏิบัติสำนวนการ ไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการระบุว่าได้ออกหมายจับแล้ว

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการกำหนดเงื่อนไขให้นำการออกหมายจับมาเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาคดีลับหลังผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยนั้น อาจทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พนักงานสอบสวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดได้ ดังนั้น จึงขอเสนอกำหนดเงื่อนไขหรือขั้นตอนเพิ่มเติมตามที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญครั้งที่ผ่านมา โดยการยกเว้นมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เสนอต่อที่ประชุม เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมาแจ้งต่อศาล ให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบแล้ว แต่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีหรือจงใจหลบหนีหลีกเลี่ยงไม่ยอมมาศาลหรืออ้างเหตุใด ๆ ว่าไม่มาศาลได้ โดยได้ระบุภูมิฐานะหรือที่อยู่จริงของผู้ถูกกล่าวหาในฟ้องแล้ว ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล และในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อยู่ในอำนาจของศาลแล้วนับแต่วันยื่นฟ้อง”

เหตุผลในการเสนอดังกล่าว เพื่อต้องการปิดช่องว่างในกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียกตัวผู้ถูกกล่าวหาแต่ไม่มา จนทำให้ในบางกรณีไม่สามารถขอศาลออกหมายจับได้เพราะมีระยะเวลาจำกัด ประกอบกับ เนื่องจากในบางกรณีจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มาอาจไม่ได้มีเจตนาต้องการหลบหนี แต่อ้างเหตุใด ๆ เช่น เจ็บป่วย เป็นต้น มาเป็นเหตุไม่มาได้ ดังนั้น จึงกำหนดให้เพียงแต่สามารถแสดงหลักฐานว่าผู้ถูกกล่าวหาหลีกเลี่ยงไม่ยอมมา หรือกรณีมาแล้วแต่ภายหลังมีการอ้างเหตุใด ๆ ว่าไม่มาศาลได้ ก็ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อยู่ในอำนาจของศาลแล้วนับแต่วันยื่นฟ้อง

ต่อประเด็นดังกล่าว นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นด้วยกับการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการพิจารณาลับหลังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย นอกเหนือจากการออกหมายจับ เพื่อเป็นการอุดช่องว่างกระบวนการทั้งหมดไม่ให้ขาดอายุความได้ เพื่อป้องกันไม่ให้คดีขาดอายุความจากการที่จำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาอ้างเหตุว่าตนป่วยจนไม่สามารถมาศาลได้ เพราะในการพิจารณาคดีที่ผ่านมาได้เคยเกิดกรณีจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาอ้างเหตุว่าตนป่วยไม่มาศาลก่อนหลบหนีไป

นายอติคม อินทุติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาอ้างเหตุว่าตนป่วยจนไม่สามารถมาศาลได้นั้น ข้อเท็จจริงแสดงว่าในการพิจารณาคดีดังกล่าวถือว่ามีตัวจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาแล้ว

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เฉพาะมาตรา ๒๗ เกี่ยวกับกรณีการยื่นฟ้องไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหา และศาลประทับรับฟ้องแล้ว และกรณีที่ศาลยังไม่ออกหมายจับให้ศาลออกหมายจับ ซึ่งจะรวมถึงกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ทราบและให้มา ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา มา จึงจะไม่มี การออกหมายจับเลยจนกระทั่งถึงวันฟ้องผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลจะต้องดำเนินการอย่างไร

อ. วิไล

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงบัญญัติมาตรา ๒๗ รองรับกรณีดังกล่าวไว้ เมื่อไม่มาศาลสามารถออกหมายจับและสามารถพิจารณาคดีต่อไปได้ ทั้งนี้ ประเด็นดังกล่าวผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมได้ชี้แจงมาแล้ว กรณีดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับหลักการฟ้องต้องมีตัว เพราะเกรงว่าโจทก์จะมายื่นฟ้องทุกกรณีเพื่อให้ออกหมายจับโดยยังไม่มีตัวได้ เมื่อทางศาลได้ชี้แจงดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้ยกร่างมาตรา ๒๖ รองรับว่าก่อนมาฟ้องต้องได้พยายามให้ได้ตัวจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาอย่างเต็มที่โดยการออกหมายจับมาก่อนจึงจะมาฟ้องได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๖ กำหนดให้ในกรณีที่เคยออกหมายจับมาแล้วแต่ไม่ได้ตัวจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งในกรณีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการอ้างเหตุหรือพฤติการณ์ประวิงคดี จึงเสนอให้กำหนดการอ้างเหตุหรือพฤติการณ์ประวิงคดี เพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจว่าเห็นสมควรรับฟ้องไว้หรือไม่ โดยการพิจารณาจากการกำหนดเงื่อนไขว่าต้องมีการออกหมายจับแล้ว

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการกำหนดเงื่อนไขให้พิจารณาว่าจากการออกหมายจับ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือเจ้าหน้าที่รัฐได้พยายามเต็มที่แล้วในการดำเนินการให้ได้ตัวจำเลยมาแต่จำเลยไม่มา ดังนั้น เห็นด้วยในหลักการในการกำหนดเงื่อนไขจากการอ้างเหตุหรือพฤติการณ์ประวิงคดี จึงเสนอขอเพิ่มเติมถ้อยคำในมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ข้อความว่า “หรือเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลเกิดจากการประวิงคดี ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล...” เพื่อเป็นการกำหนดให้ศาลใช้ดุลพินิจได้มากขึ้นหากเป็นพฤติการณ์ที่ใช้อ้างเป็นเหตุในการประวิงคดี

ผลการพิจารณา

๑) ที่ประชุมเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๖ กำหนดให้กรณีในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลในวันฟ้องคดีหากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมาหรือเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลเกิดจากการประวิงคดี เห็นควรกำหนดให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมขอแนะนำประเด็นการแก้ไขในมาตรา ๒๖ ไปหารือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกชั้นหนึ่งก่อนว่ามีความเห็นเป็นประการใดก่อนนำมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งถัดไป โดยในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา มาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมาหรือเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลเกิดจากการประวิงคดี ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล

ควรแจ้งตมพรรคหนึ่งถ้าได้ส่งหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหา ณ คู่มือแล้วหรือที่อยู่ที่พักพรรคตม
หลักฐานทงทะเบียนตมตมทวยว่ด้วยพรรคทะเบียนรชกรแล้ว ให้ถือว่าได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา
ทราบโดยชอบแล้ว

เมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิชรณตมพรรคหนึ่งแล้ว หรือในกรณีที่ว่าเสียหลบหนี
ในระหว่งพรรคพิชรณตมของศาล มิให้นำออกขมตมที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๕ แห่งประมวล
กฎหมายอาญาใช้บังคับแต่พรรคพิชรณตมที่นั้น”

๒) เห็นควรตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับระยะเวลาการพิจารณาสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ของอัยการสูงสุด ที่ได้รับมาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดระยะเวลา ๙๐ วัน โดยกำหนด
ระยะเวลาดังกล่าวไว้ให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

มาตรา ๒๗

มีการแก้ไข

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมได้กร่างมาตรา ๒๗ ตามที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญได้
มอบหมาย โดยกร่างมาตราดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุม ๒ รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ ๑

“มาตรา ๒๗ ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมากร ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีโดยยังมีตัวผู้ถูก
กล่าวหาตามมาตรา ๒๖ เมื่อศาลได้ประทับรับฟ้องแล้ว และเป็นกรณีที่ศาลยังมีได้ออกหมายจับ ให้
ศาลออกหมายจับและจำเลยมาพิจารณาคดีต่อไปได้ โดยถือว่าสำเสียไม่ตั้งใจที่จะให้มีพรรคพิชรณตมต่อ
หน้าศาล แต่ไม่ตัดสิทธิสำเสียที่จะตั้งทนายความมาดำเนินกรแทนตนได้ โดยให้ศาลสรทขยงนไว้
และให้ศาลมีอำนาจตัดเนินกรพิชรณตมและพิพทษต่อไปได้โดยไม่ต้องกระทบท่อนหน้าสำเสียและ
ให้โจทก์รายงานผลการติดตามจับกุมเป็นระยะตามที่ศาลกำหนด

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นกรตัดสิทธิสำเสียที่จะมทศเพื่อต่อสู้คดีในเวลาที่ใดก่อนที่ศาลจะ
มีคำพิพทษ แต่กรมทศดังกล่าวไม่มีผลให้กรไต่สวนและกรตัดเนินกรชวณพิชรณตมที่ได้ทำ
ไปแล้วต้องเสียไปกรที่ยังไม่สามารถจับกุมจำเลยได้ภายในสามเดือนนับแต่อกหมายจับ และโจทก์
ยื่นคำร้องว่าหากเป็นเข้าจะทำให้พยานหลักฐานสำคัญในคดีสูญหายหรือเสียหาย หรือจะกระทบท่อ
ประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ศาลมีอำนาจไต่สวน
พยานหลักฐานของโจทก์ไว้ก่อน แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความมาดำเนินการแทนตนได้ ทั้งนี้ ให้
ถือว่าพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนนี้เป็นส่วนหนึ่งของพยานหลักฐานที่จะใช้ในการดำเนินคดีอาญา
เมื่อได้ตัวจำเลยแล้ว”

รูปแบบที่ ๒

“มาตรา ๒๗ ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมากร ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีโดยยังมีตัวผู้ถูก
กล่าวหาศาลรับฟ้องไว้ตามมาตรา ๒๖ เมื่อศาลได้ประทับรับฟ้องแล้ว และเป็นกรณีที่ศาลยังมีได้ออก
หมายจับ ให้ศาลออกหมายจับและจำเลยพิชรณตมคดีต่อไปได้ โดยถือว่าสำเสียไม่ตั้งใจที่จะให้มีพรรค
พิชรณตมต่อหน้าศาล แต่ไม่ตัดสิทธิสำเสียที่จะตั้งทนายความมาดำเนินกรแทนตนได้ โดยให้ศาลสรท
ขยงนไว้ และให้ศาลมีอำนาจตัดเนินกรพิชรณตมและพิพทษต่อไปได้โดยไม่ต้องกระทบท่อนหน้า
สำเสีย และให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผลการติดตามจับกุมเป็นระยะ
ตามที่ศาลกำหนด

แก้ไข

ในระหว่างที่ยังจับจำเลยไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีต่อไปโดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความมาดำเนินกรแทนตนได้

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นการตัดสิทธิจำเลยที่จะมาศาลเพื่อต่อสู้คดีในเวลาใดก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา แต่การมาศาลดังกล่าวไม่มีผลให้การไต่สวนและการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปแล้วต้องเสียไป”

นายชาญณรงค์ ปรานีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ตามที่ได้รับมอบหมายให้ร่างมาตรา ๒๗ กำหนดเงื่อนไขในกรณีการพิจารณาลับหลังจำเลยนั้น ในเบื้องต้นขออธิบายถึงที่มาของมาตราดังกล่าว โดยมาตรา ๒๗ เดิมตามร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติที่สืบเนื่องจากมาตรา ๒๖ กรณีจำเลยมีตัวแล้ว กำหนดให้หากศาลยังไม่ออกหมายจับก็ให้ศาลออกหมายจับและพิจารณาคดีต่อไปได้ก่อนกล่าวถึงเรื่องสิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดี ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาคือกรณีการกำหนด “ให้พิจารณาคดีต่อไปได้” หมายถึงการสืบพยานตามความในวรรคสองที่กล่าวถึงการพิพากษาคดีโดยพิจารณาลับหลังจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาจนกระทั่งพิพากษาคดีไว้เบ็ดเสร็จในมาตรา ๒๗ คำว่า “การพิจารณา” ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเรื่องของการเตรียมการหรือการสอบสวนเพียงอย่างเดียว แต่การสืบพยานเป็นส่วนหนึ่ง การพิพากษาคดีก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งการบัญญัติเรื่องการพิพากษาคดีได้มีการบัญญัติไว้ในมาตราตอนท้ายรองรับไว้แล้ว ดังนั้น มาตรา ๒๗ ควรบัญญัติไว้เฉพาะเรื่องการพิจารณา หมายถึงการสืบข้อเท็จจริง เรื่องการเตรียมการต่าง ๆ ส่วนเรื่องการสืบพยานมีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ เรื่องการสืบพยานลับหลัง หากไม่ได้ตัดออกไป การพิจารณาคดีลับหลังในกรณีไม่มีตัว ควรนำไปบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ จึงได้ปรับแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗ เฉพาะการพิจารณาทั่วไปที่ไม่เกี่ยวกับการสืบพยานและพิพากษาคดี

ในที่นี้ขอเสนอร่างมาตรา ๒๗ ในรูปแบบที่ ๒ โดยความในวรรคหนึ่ง เป็นการกำหนดให้ศาลออกหมายจับใหม่ ซึ่งการออกหมายจับใหม่เพราะมีเรื่องอายุความที่มีความแตกต่างจากหมายจับเดิมที่มีหมายจับในชั้นสอบสวน โดยในชั้นสอบสวนเรื่องการนับอายุความจะเป็นในลักษณะหนึ่ง เช่น การหลบหนีไปในชั้นสอบสวนที่ให้นับอายุความตั้งแต่วันที่กระทำความผิด แต่ไม่ให้นับอายุความนับแต่วันที่ได้หลบหนี เมื่อมาตรา ๒๔/๑ กำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลงนั้นหมายความว่าอายุความเดิมนั้นสิ้นสุดไปด้วย จึงบัญญัติให้มีการออกหมายจับใหม่ไม่ใช่หมายจับเดิม ประกอบกับ ได้บัญญัติเพิ่มเติมให้โจทก์รายงานการออกหมายจับเป็นระยะให้ศาลเพื่อเป็นการส่งต่อคดีดังกล่าวไปพิจารณาในชั้นสืบพยาน โดยต้องแสดงให้เห็นว่าได้มีความพยายามในการจับกุมในระยะเวลาหนึ่งแล้ว ซึ่งมาตรา ๓๐ บัญญัติรองรับในเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแล้ว แต่ผลประโยชน์ของรัฐมีมากกว่าเพราะได้ติดตามมาเป็นระยะแล้วไม่สำเร็จ กรณีนี้จึงให้ดุลพินิจศาลในการสืบพยาน ส่วนความในวรรคสองและวรรคสาม บทบัญญัติ ไม่แตกต่างจากร่างของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยการกำหนดให้ศาลสามารถพิจารณาคดีต่อไปได้

ชาญณรงค์

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า สำนักงานศาลยุติธรรมได้หารือผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและผู้แทนอัยการสูงสุดแล้วหรือไม่ เพราะในชั้นการพิจารณาพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในส่วนของอัยการมีข้อขัดข้องเรื่องรายงานการจับกุมที่ต้องไปสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกชั้นหนึ่งก่อนมารายงานศาล

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หลักการเกี่ยวกับการรายงานการจับกุมยังคงหลักการตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพียงแต่เปลี่ยนจากคำว่า “โจทก์” เป็นคำว่า “ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามจับกุม” เนื่องจาก คดีนี้การเมืองเป็นการพิจารณาในชั้นของศาลฎีกาประกอบกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดทำหน้าที่เป็นโจทก์ จึงเป็นหน้าที่ของโจทก์ในการรับเรื่องรายงานผลการจับกุมดังกล่าว ดังนั้น ความในวรรคหนึ่งจึงกำหนดให้ศาลออกหมายจับและระหว่างที่ยังจับตัวจำเลยไม่ได้ วรรคสองจึงกำหนดให้ศาลมีอำนาจในการพิจารณาคดีต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพิจารณาต้องมีตัวตามมาตรา ๒๕ ต้องดำเนินการออกหมายจับใหม่ ซึ่งอายุความหมายตามหมายจับใหม่จะไปปลงอายุความหมายจับเก่า เมื่อออกหมายจับใหม่แล้ว ศาลสามารถพิจารณาคดีต่อไปได้ตามความในวรรคสอง ซึ่งกรณีดังกล่าวได้กำหนดให้ต้องดำเนินการเตรียมการในการสืบพยานลับหลังภายในระยะเวลา ๓ เดือน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ โดยมาตราดังกล่าวได้นำหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๗๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ับบัญญัติการพิจารณาและการสืบพยานแยกจากกันมาบัญญัติไว้

ต่อประเด็นดังกล่าว นายธรรมบุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า ในชั้นการพิจารณาพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีประเด็นปัญหาเรื่องอำนาจการจับ ซึ่งผู้มีอำนาจจับ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยโจทก์ต้องไปสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรายงานโจทก์ก่อนโจทก์มารายงานศาลในลำดับถัดไป จึงเป็นที่มาในการเปลี่ยนคำว่า “โจทก์” เป็นคำว่า “ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามจับกุม”

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอสอบถามผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ๒ ประเด็น คือ ๑) กรณีจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา เมื่ออยู่ในสมัยประชุมรัฐสภา โดยหลักจะไม่อนุญาตให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไปศาลตลอดสมัยประชุมกรณีดังกล่าวสามารถดำเนินคดีได้ใช่หรือไม่ และ ๒) กรณีการกำหนดให้ใช้คำว่า “ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามจับกุม” เห็นชอบด้วย เนื่องจากที่ผ่านมาเคยเกิดกรณีจำเลยหลบหนีการจับกุมจนไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ การบัญญัติไว้ดังกล่าวจะทำให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาลงโทษได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา เมื่ออยู่ในสมัยประชุมรัฐสภาจะไม่อนุญาตให้บุคคลดังกล่าวไปศาลตลอดสมัยประชุม กรณีดังกล่าวสามารถดำเนินคดีได้หรือไม่นั้น บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ กำหนดให้ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา แก่ไขรองรับไว้แล้ว

ผลการพิจารณา

- ที่ประชุมเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๗ กำหนดให้ในกรณีที่ศาลรับฟ้องไว้ตามมาตรา ๒๖ ให้ศาลออกหมายจับจำเลยและให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผลการติดตามจับกุมเป็นระยะตามที่ศาลกำหนด ในระหว่างที่ยังจับจำเลยไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีต่อไป โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความมาดำเนินการแทนตนได้ ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ขอนำประเด็นการแก้ไขในมาตรา ๒๗ ไปหารือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกชั้นหนึ่งว่ามีความเห็นเป็นประการใดก่อนนำมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งถัดไป โดยในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมาการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีโดยยังมิได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาศาลรับฟ้องไว้ตามมาตรา ๒๖ เมื่อศาลได้ประทับรับฟ้องแล้ว และเป็นกรณีที่ศาลยังมิได้ออกหมายจับ ให้ศาลออกหมายจับและจำเลยพิชิตผลคดีต่อไปได้ โดยถือว่าจำเลยไม่ติดใจที่จะให้มีพิชิตผลคดีต่อหน้าจำเลย แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความมาดำเนินการแทนตนได้ โดยให้ศาลลดหย่อนหนี้ และให้ศาลมีอำนาจลดทอนหนี้คดีและพิชิตคดีต่อไปได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย และให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผลการติดตามจับกุมเป็นระยะตามที่ศาลกำหนด

ในระหว่างที่ยังจับจำเลยไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีต่อไปโดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความมาดำเนินการแทนตนได้

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นการตัดสิทธิจำเลยที่จะมาศาลเพื่อต่อสู้คดีในเวลาใดก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา แต่การมาศาลดังกล่าวไม่มีผลให้การไต่สวนและการดำเนินกระบวนการที่ได้ทำไปแล้วต้องเสียไป”

มาตรา ๒๘

รอกการพิจารณา

ประเด็นการพิจารณา

นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๘ โดยหลักกฎหมายทั่วไปกำหนดให้มีการรื้อฟื้นคดีได้อยู่แล้ว ซึ่งหากบัญญัติไว้จะเป็นการเน้นหลักความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการของศาล

ตามมาตรา ๒๗ ได้ ประกอบกับมีพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ บัญญัติรองรับไว้โดยเฉพาะแล้ว ดังนั้น จึงเสนอให้ตัดมาตรา ๒๘ ออก

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า โดยหลักการรื้อฟื้นเป็นสิทธิของบุคคล แต่กรณีนี้ให้เป็นอำนาจของศาลเพื่อเป็นหลักประกันว่าการพิจารณาลับหลังจะไม่ได้พิจารณาทุกคดีไป การบัญญัติมาตรา ๒๘ เรื่องการขอรื้อฟื้นคดีคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ต้องการบัญญัติให้แตกต่างพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยกรณีการกำหนดไว้ดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำมาตอบปัญหากรณีขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับสิทธิการเผชิญหน้าของจำเลยว่าการพิจารณาคดีต้องกระทำต่อหน้าจำเลย ซึ่งเป็นการให้สิทธิจำเลยหลบหนีสามารถกลับมาขอพิจารณาคดีใหม่ได้

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในชั้นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ต้องการให้จำเลยมาขอรื้อฟื้นคดีเอง เมื่อเป็นการกำหนดกระบวนการขึ้นใหม่ จึงได้นำมาบัญญัติไว้อีกมาตรา

ผลการพิจารณา

- ที่ประชุมเห็นควรให้รื้อการพิจารณามาตรา ๒๘ ไว้ โดยผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ขอนำประเด็นการพิจารณาเรื่องการรื้อฟื้นคดีขึ้นใหม่ตามมาตรา ๒๘ ไปหารือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกชั้นหนึ่งว่ามีความเห็นเป็นประการใด เนื่องจากมีความเชื่อมโยงมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ ก่อนนำมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งถัดไป

มาตรา ๓๐

มีการแก้ไข

“มาตรา ๓๐ การพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ ให้ศาลมีคำสั่งให้พิจารณาเป็นการลับได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้รวมทั้งในกรณีดังต่อไปนี้ **เมื่อฉ้อแสยงบุคคลแล้ว ภายหลังจากนั้น** ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานและพิพากษาคดีลับหลังได้

(๑) จำเลยไม่อาจมาฟังการไต่สวนพยานหลักฐานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๒) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้

(๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่จับตัวมาได้ **หรือจำเลยไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร**

(๔) ในระหว่างพิจารณาหรือไต่สวน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล

(๕) จำเลยทราบวันนัดแล้วไม่มาศาล โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือศาลเห็นว่า เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นต้องไต่สวนพยานหลักฐานใดในนัดนั้นโดยไม่เลื่อนคดี

(๖) เมื่อได้ออกหมายจับจำเลยตามมาตรา ๒๗ แต่ไม่สามารถจับจำเลยได้ภายใน สามเดือนนับแต่ออกหมายจับ และโจทก์ยื่นคำร้องขอโดยมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หากเนิ่นช้าจะทำให้พยานหลักฐานในคดีสูญหายหรือเสียหาย หรือจะกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

กรณีตาม (๓) ในกรณีที่ต้องมีการส่งหนังสือ คำสั่ง หรือหมายอาญาของศาลให้ส่งไปยัง ทนายความของจำเลยแทน”

นายชาญณรงค์ ปรานีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ประจำสำนักประธาน ศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวชี้แจงเหตุผลในการยกร่างมาตรา ๓๐ ต่อที่ประชุมว่า ตามร่างมาตรา ๓๐ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเป็นนัยยะให้สามารถสืบพยานลับหลังได้ เลยตาม (๖) เมื่อได้ออกหมายจับจำเลยตามมาตรา ๒๗ แล้ว แต่ไม่สามารถจับกุมจำเลยได้ภายใน ๓ เดือนนับแต่ออกหมายจับ และโจทก์ยื่นคำร้องขอโดยมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หากเนิ่นช้าจะทำให้ พยานหลักฐานในคดีสูญหายหรือเสียหาย หรือจะกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ ศาลสามารถสืบพยานลับหลังได้ โดยขั้นตอนการรับฟ้องได้นำไปบัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แล้วจึงไม่นำมาบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นขั้นตอนการสืบพยานลับ หลังได้หรือไม่โดยวางเงื่อนไขในอนุมาตราต่าง ๆ

ต่อประเด็นการเสนอดังกล่าว นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนัก ประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า ศาลต้องการแยก กระบวนการสืบพยานลับหลังทั้งหมดมาไว้ในมาตรา ๓๐ และเพิ่มใน (๖) ในกรณีที่ศาลรับฟ้องโดยไม่มี ตัวแล้วจะดำเนินการสืบพยานลับหลังได้กำหนดเงื่อนไขไว้ว่า เมื่อมีการออกหมายจับจำเลยตาม มาตรา ๒๗ แล้ว แต่ไม่สามารถจับกุมจำเลยได้ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่ออกหมายจับ และโจทก์ได้ยื่น คำร้องขอโดยมีพยานหลักฐานเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้าจะทำให้พยานหลักฐานในคดีเสียหายหรือสูญหาย หรือกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การบัญญัติไว้ ดังกล่าวเพื่อต้องการกำหนดเงื่อนไขให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับเจตนารมณ์คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้มีการสืบพยานลับหลัง เพื่อป้องกันไม่ให้พยานหลักฐานในคดีเสียหายหรือ สูญหายและประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ใน (๕) กรณี การอ้างเหตุเพราะเจ็บป่วย เป็นการเพิ่มเติมขึ้นมาจากประเด็นที่หาหรือว่าใน (๑) และ (๔) ยังไม่ ครอบคลุม จึงเสนอเพิ่มขึ้นมาเพื่อให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อ ที่ประชุมว่า คำว่า “มีข้อแก้ตัวอันสมควร” ในกฎหมายได้มีการใช้ถ้อยคำดังกล่าวหรือไม่ เพราะโดยส่วน ใหญ่ใช้คำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร”

นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงาน ศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ใช้คำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร”

ศุภกิจ

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีอ้างไม่มีเหตุสมควรตามหลักการเดิมใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๐ กำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้ ซึ่งมีลักษณะเป็นการเปิดกว้างให้ศาลใช้ดุลพินิจกรณีนัดโทษจำเลยไม่มาก็สามารถพิจารณาลับหลังได้เลย ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวทำให้กระบวนการพิจารณาไม่สะดุด เพราะบางครั้งจำเลยไม่มาเลย ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติแต่อย่างใด รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขไว้ดังกล่าวอาจทำให้จำเลยยกเงื่อนไขดังกล่าวมาโต้แย้งหรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ได้ หากจำเลยพิจารณาแล้วว่าการพิจารณาดังกล่าวไม่เป็นธรรมแก่ตน

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๓๐ เป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และบัญญัติให้ครอบคลุมถึงแนวทางปฏิบัติของศาลกำหนดให้ไม่ให้จำเลยใช้สิทธิตามมาตราดังกล่าวไปเป็นเหตุในการประวิงคดี

นายอติคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ที่มาของมาตรา ๓๐ (๑) และ (๔) ที่ผ่านมามีได้บัญญัติไว้ในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่ได้มีการแก้ไขในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าควรกำหนดกรอบจำกัดการใช้ดุลพินิจของศาลไว้บ้าง และสามารถใช้เป็นเหตุอ้างได้ว่าศาลได้ดำเนินการตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ ส่วนกรณี (๕) และ (๖) เป็นการเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่เสนอต่อที่ประชุม เนื่องจากในการประชุมครั้งที่ผ่านมามีเห็นควรเพิ่มบทบัญญัติอุดช่องว่างที่เกิดขึ้นกรณีจำเลยอ้างเหตุไม่สมควรเพื่อใช้ในการโต้แย้งได้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาองค์คณะผู้พิพากษาไม่มีการพิจารณาคดีลับหลังจำเลย ส่วนใหญ่จะพิจารณาคดีได้ทันทีเนื่องจากข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดให้ดำเนินการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้ จึงทำให้การพิจารณาคดีไม่ล่าช้า โดยไม่ต้องมาพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ ก่อน

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นดังกล่าวมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมไปหารือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในมาตรา ๓๐ ว่าเห็นชอบกับการแก้ไขหรือไม่ประการใด และใน (๕) และ (๖) ที่เพิ่มกรอบระยะเวลา ๓ เดือน มีความเห็นเป็นประการใด และใน (๖) คำว่า “จับกุม” ตามกฎหมายควรใช้คำว่า “จับ” หรือไม่

ผลการพิจารณา

- ที่ประชุมเห็นควรแก้ไขมาตรา ๓๐ โดยกำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐาน และพิพากษาคดีลับหลังได้ หากจำเลยไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ มอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมนำประเด็นการแก้ไขมาตรา ๓๐ ที่มีความเชื่อมโยงมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ไปหารือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกชั้นหนึ่งว่ามีความเห็นเป็นประการใดก่อนนำมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งถัดไป โดยในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นควรแก้ไขมาตรา ๓๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐ การพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ ให้ศาลมีคำสั่งให้พิจารณาเป็นการลับได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้รวมทั้งในกรณีดังต่อไปนี้ **เมื่อสืบเสาะพยานแล้ว พยานหลังจดทวนนั้น** ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานและพิพากษาคดีลับหลังได้

(๑) จำเลยไม่อาจมาฟังการไต่สวนพยานหลักฐานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๒) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้

(๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่จับตัวมาได้ **หรือจำเลยไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร**

(๔) ในระหว่างพิจารณาหรือไต่สวน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล

กรณีตาม (๓) ในกรณีที่ต้องมีการส่งหนังสือ คำสั่ง หรือหมายอาญาของศาลให้ส่งไปยัง ทนายความของจำเลยแทน ”

๓.๑.๒ การพิจารณามาตรา ๖๓

มาตรา ๖๓

รอกการพิจารณา

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ได้มีหนังสือเสนอความเห็นเกี่ยวกับข้อสังเกตของศาลฎีกา ร่างมาตรา ๖๓ เรื่องการนำปัญหาข้อกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเห็นว่า ควรคงไว้ตามร่างเดิมเพื่อไม่ให้เกิดกรณีคำพิพากษาในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันจนอาจกระทบต่อภาพลักษณ์ในการอำนวยความยุติธรรมของศาลและความเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาศึกษา ล่วงหน้า เห็นว่าหากบัญญัติไว้อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

ประกอบกับได้มีประเด็นสอบถามเกี่ยวกับมาตราดังกล่าวจากกรรมาธิการวิสามัญในประเด็น ๔ คำถาม คือ ๑) ควรมีบทบัญญัติมาตรา ๖๓ หรือไม่ ๒) หากมีการบัญญัติมาตรา ๖๓ ไว้ หลักเกณฑ์ในการเสนอปัญหาข้อกฎหมายเข้าที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีแนวทางดำเนินการอย่างไร ๓) เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวแล้วผลของมติที่ประชุมจะผูกพันองค์คณะชั้นต้นหรือชั้นอุทธรณ์หรือไม่ และ ๔) มาตรานี้ควรกำหนดให้อยู่ในหมวดใด

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอนำประเด็นดังกล่าวไปหารือแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกครั้งก่อนมาเสนอต่อที่ประชุม

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นการนัดพิจารณาครั้งแรกในเรื่องกระบวนการวินัยพร้อมเพื่อพิจารณากำหนดพยานหลักฐานที่จะไต่สวนตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ขอนำไปหารือแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองร่วมกับศาลก่อนนำมาเสนอในครั้งต่อไปด้วย

มติที่ประชุม

- กรณีมีการรื้อการพิจารณามาตรา ๖๓ กรณีมีปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แตกต่างกันสามารถเสนอประธานศาลฎีกาเพื่อพิจารณาให้มีการวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ได้นั้น ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการนำเข้าที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาอย่างไร และผลของมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะมีผลผูกพันองค์คณะผู้พิพากษาชั้นต้นหรือชั้นอุทธรณ์ โดยมอบหมายผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมนำประเด็นคำถามในการเสนอข้อกฎหมายให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาวินิจฉัยอีกครั้ง พร้อมทั้งมอบหมาย นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ หารือในประเด็นการนัดพิจารณาครั้งแรกในเรื่องกระบวนการวินัยพร้อมเพื่อพิจารณากำหนดพยานหลักฐานที่จะไต่สวนตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ร่วมกับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกชั้นว่ามีความเห็นเป็นประการใดก่อนนำมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งถัดไป

๓.๒ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. เรียงตามลำดับมาตราต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

มาตรา ๒๐

มีการแก้ไข

ประเด็นพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการแก้ไขมาตรา ๒๐ วรรคสาม โดยการกำหนดให้การเปิดเผยคำวินิจฉัยส่วนตนนั้น ในความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า ควรใช้หลักการเดิมโดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกากำหนด เนื่องจากการกำหนดให้เปิดเผยไปจะทำให้ทราบถึงการลงคะแนนจะทำให้เกิดผล

กระทบต่อผู้พิพากษาได้ ทั้งนี้ หากกรรมการวิสามัญเห็นควรแก้ไขให้มีการเปิดเผยคำวินิจฉัยส่วนตน
ก็ไม่ขัดข้องแต่ประการใด

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้แก้ไขมาตรา ๒๐ วรรคสาม เป็นดังนี้

“คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล ให้เปิดเผยโดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา ส่วนความเห็นในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคน
ให้เปิดเผยตามวิธีการที่ประธานศาลฎีกากำหนด”

หมวด ๗ การบังคับคดี

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๔

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อ
ที่ประชุมว่า ประเด็น เรื่อง การบังคับคดี ได้มีผู้พิพากษาอาวุโสให้ข้อสังเกตว่า การกำหนดให้คำสั่งศาล
เป็นที่สุด มาตรา ๖๔ วรรคสอง ได้กำหนดให้คำพิพากษาและคำสั่งในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่
ที่สุด คำพิพากษาให้เป็นที่สุดนี้สามารถอุทธรณ์ได้หรือไม่

นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวชี้แจง
ต่อประชุมว่า ในการประชุมคณะทำงานแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีผู้พิพากษา
อาวุโสให้ข้อสังเกตว่า คำสั่งในการบังคับคดีควรอยู่ภายใต้บังคับตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
ที่กำหนดให้คำพิพากษาที่เป็นที่สุดสามารถอุทธรณ์ได้

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๖๔ ไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๖๕

มีการแก้ไข

- มาตรา ๖๕ เรื่องการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่า
สิ่งทีศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยคณะกรรมการพิจารณาศึกษาฯ มีข้อสังเกตเป็น
สองแนวทาง ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง บทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงิน
แทนมูลค่าสิ่งทีศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน และบทบัญญัติกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สิน
แต่ต่อมาภายหลังเจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สิน อาจไม่มีความ
จำเป็นต้องบัญญัติไว้ เนื่องจากกฎหมายฉบับอื่นได้กำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการดำเนินการกับ
การบังคับคดีและการขอให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินในกรณีนี้ไว้แล้ว เช่น พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติป้องกันและ

ปราบบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนี้ ผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของที่แท้จริงสามารถร้องขอเข้ามาตั้งแต่วันที่ศาลดำเนินคดีหลักอยู่แล้ว

แนวทางที่สอง หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามกฎหมายฉบับอื่นเป็นการกำหนดบทรองรับในขั้นตอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้แล้วก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา แต่บทบัญญัติมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ ตามร่างนี้ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์รองรับการบังคับคดีและการขอคืนทรัพย์สินของเจ้าของที่แท้จริงที่ศาลสั่งริบภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว ดังนั้น จึงควรคงหลักการและสาระสำคัญตามมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ ไว้ตามร่างเดิม

ประเด็นการพิจารณา

นายธรรมบุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ความในวรรคหนึ่ง คำว่า “สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช.” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้คำว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” หากบทบัญญัติดังกล่าวหมายถึงการกำหนดหน้าที่ธุรการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น จึงเสนอให้ใช้คำว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.”

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีความในวรรคหนึ่ง คำว่า “อัยการสูงสุด” ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ใช้คำว่า “พนักงานอัยการ” จึงขอเสนอให้ใช้คำว่า “พนักงานอัยการ” ทั้งนี้ หากใช้คำว่า “อัยการสูงสุด” อาจทำให้ตีความได้ว่าอัยการสูงสุดมาทำหน้าที่ดำเนินการในการบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดได้ ซึ่งบุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าวน่าจะหมายถึงเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินการ

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นควรให้ใช้คำว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” และคำว่า “พนักงานอัยการ” เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

กรณีประเด็นการการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งทีศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาฯ ล่วงหน้า มีข้อสังเกตเพิ่มเติมเรื่องการคุ้มครองสิทธิว่าการบังคับคดีตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ได้มุ่งคุ้มครองสิทธิการบังคับคดี จึงเห็นควรนำเรื่องการคุ้มครองสิทธิไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบบปรามการทุจริต พ.ศ. ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิบุคคลดังกล่าวรองรับไว้ ยกตัวอย่างเช่น กรณีมีบริษัทร่วมลงทุนพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่ร่วมลงทุนกับผู้ที่ถูกกล่าวหาหรือจำเลยในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้โดยไม่ใช่ความผิดของบริษัทนั้น กรณียึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ดังกล่าวจึงทำให้เกิดความเสียหาย กฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบบปรามการฟอกเงินจึงได้บัญญัติบทคุ้มครองสิทธิให้ผู้ที่ได้รับ

ผลกระทบไว้ชั่วคราวก่อนศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัด ดังนั้น จึงขอฝากประเด็นดังกล่าวไปยังผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า กรณีการนำเรื่องการบังคับคดีเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินนำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพราะเป็นกระบวนการดำเนินการขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของศาลในการดำเนินการแต่อย่างใด และหากนำมาบัญญัติไว้ไม่ครบถ้วน อาจทำให้เกิดการตีความได้ว่าเพราะเหตุใดจึงไม่นำบทคุ้มครองสิทธิมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ยกตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติคุ้มครองสิทธิบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิด ดังนั้น จึงไม่ควรนำเรื่องการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นมาบัญญัติไว้ ทั้งนี้ อาจบัญญัติไว้เฉพาะการกำหนดให้ศาลสั่งริบหรือสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีเรื่องการคุ้มครองสิทธิบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการที่ทรัพย์สินถูกยึดหรืออายัดตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ท้ายรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ โดยการเสนอให้ในกรณีที่การยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ผู้สุจริตอาจทำให้กระทบสิทธิบุคคลดังกล่าว จึงเห็นควรกำหนดให้บุคคลที่ได้รับความกระทบการคุ้มครองสิทธิเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนำทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตไปดำเนินโครงการอสังหาริมทรัพย์และมีบุคคลภายนอกที่สุจริตมาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว เมื่อโครงการอสังหาริมทรัพย์ถูกยึดหรืออายัด จึงทำให้บุคคลภายนอกที่สุจริตได้รับความเสียหาย บุคคลที่ได้รับความเสียหายดังกล่าว ควรได้รับการคุ้มครองสิทธิ

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเจ้าหน้าที่จะมุ่งไปดำเนินการสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงว่าทรัพย์สินดังกล่าวเกิดจากการกระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งแตกต่างจากการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่บุคคลที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินมุ่งแสดงพยานหลักฐานข้อเท็จจริงให้ได้รับทรัพย์สินนั้นกลับคืน โดยเจ้าหน้าที่ศาลไม่ได้ทำหน้าที่ในการดำเนินการสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น การกำหนดบุคคลที่ได้รับความเสียหายเป็นการคุ้มครองมากเกินไปซึ่งอาจทำให้รัฐได้รับความเสียหายมากขึ้นได้

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑) เห็นควรนำเรื่องการคุ้มครองสิทธิบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการที่ทรัพย์สินถูกยึดหรืออายัดตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ท้ายรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

๒) เห็นควรแก้ไขมาตรา ๖๕ โดยแก้ไขคำว่า “อัยการสูงสุด” และคำว่า “สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช.” เป็นคำว่า “พนักงานอัยการ” และ “สำนักงาน ป.ป.ช.” ให้สอดคล้องกับการใช้ถ้อยคำในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๕ การบังคับคดีเอาทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้กระทำได้ในสิบปีนับแต่วันที่มามีคำพิพากษาถึงที่สุด และให้ พนักงานอัยการสูงสุดหรือสำนักงานคณะตุลาการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการบังคับคดี โดยให้ร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีและให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีมีหน้าที่และอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากอัยการสูงสุดหรือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี”

มาตรา ๖๖

ไม่มีการแก้ไข

บทเฉพาะกาล

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๗

มีการแก้ไข

- มาตรา ๖๗ เป็นบทเฉพาะกาลรองรับคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงนำหลักการทำนองเดียวกันกับมาตรา ๔๖ ซึ่งบทเฉพาะกาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้ คือ ไม่ให้ใช้คดีนี้กับคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ นอกจากนี้ หลักการนี้ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๕๒ ซึ่งใช้หลักการนี้เช่นเดียวกัน

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เรื่องการอุทธรณ์ สำหรับคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศใช้บังคับคดีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกตัดสินคดีมีคำพิพากษาสามารถยื่นอุทธรณ์ได้ ซึ่งไม่รวมถึงคดีที่จำเลยอยู่ระหว่างหลบหนีจะไม่นำบทบัญญัติการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไปใช้บังคับ แต่สำนวนที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของ ป.ป.ช. การอุทธรณ์สามารถดำเนินการได้ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้

นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวชี้แจงต่อประชุมว่า ที่มาของการบัญญัติมาตรา ๖๗ โดยหลักส่วนใหญ่กฎหมายวิธีพิจารณาพิเศษจะกำหนดให้สามารถบังคับใช้ได้ทันที แต่วิธีพิจารณาหากบัญญัติไว้เป็นโทษก็ไม่สามารถย้อนหลังได้ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้บัญญัติไว้ในลักษณะเดียวกันหากเป็นกฎหมายใหม่ที่เป็นลักษณะเฉพาะจะไม่นำมาใช้บังคับกับคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อน แต่เรื่องการอุทธรณ์สามารถนำมาบังคับใช้ได้ทันที

โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้มีการบัญญัติเรื่องการอุทธรณ์รองรับไว้ ส่วนพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้บัญญัติเรื่องการจำกัดสิทธิฎีกา ประกอบกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติเรื่องอุทธรณ์ให้เป็นคุณแก่คู่ความจึงได้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาบัญญัติรองรับไว้ในบทเฉพาะกาล โดยยกเว้นเฉพาะการอุทธรณ์

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมว่า กรณีการบัญญัติให้เป็นคุณนั้น หากเกิดกรณีศาลฎีกายกฟ้อง อัยการสามารถยื่นอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าวได้หรือไม่ หากการยื่นฟ้องนั้นไม่เป็นผลดีต่อจำเลย

นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อประชุมว่า กรณีการกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้การอุทธรณ์ให้เป็นคุณในที่นี้หมายถึงเป็นคุณแก่คู่ความไม่ใช่เฉพาะเป็นคุณแก่จำเลยฝ่ายเดียว

ต่อประเด็นการกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับเรื่องการอุทธรณ์ให้เป็นคุณแก่คู่ความทุกฝ่ายนั้น ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ศาลฎีกาได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยได้ตั้งข้อสังเกตในบทเฉพาะกาลร่างมาตรา ๖๗ ว่า เห็นควรคงไว้ตามร่างเดิม ที่ไม่นำกฎหมายที่แก้ไขใหม่ไปใช้บังคับกับคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อน ยกเว้นหมวด ๖ อุทธรณ์ เนื่องจากเป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่จะไม่กำหนดให้มีผลใช้บังคับกับคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อน และร่างกฎหมายนี้มีบทบัญญัติที่เป็นกฎหมายสาระบัญญัติอยู่หลายส่วน จึงไม่สามารถกำหนดให้มีผลย้อนหลังในทางเป็นโทษได้ แต่สำหรับเรื่องอุทธรณ์นั้น บทบัญญัติส่วนใหญ่เป็นคุณแก่คู่ความ และการให้บทบัญญัติส่วนนี้มีผลทันทีก็ไม่เกิดภาระในการปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้อง

นายอนุรักษ์ ส่างอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีบทเฉพาะกาลนี้เห็นว่าไม่อาจนำไปเทียบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ แต่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ การยกเว้นในลักษณะเป็นการแก้ไขกฎหมายปี ๒๕๔๒ ประกอบมีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ บังคับใช้เป็นการเฉพาะอยู่แล้ว ซึ่งการแก้ไขกฎหมายส่วนใหญ่จะไม่มีบทเฉพาะกาลเพราะกฎหมายสามารถบังคับได้ทันที รวมทั้งขณะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ บังคับใช้ยังไม่มีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงไม่จำเป็นต้องมีบทเฉพาะกาลรองรับ อีกทั้ง บทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนใหญ่เป็นการนำหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาบัญญัติไว้ จึงไม่น่าจะทำให้เกิดภาระในการปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องแต่อย่างใด ดังนั้น ในกฎหมายวิธีสบัญญัติไม่ควรมีบทเฉพาะกาลกำหนดเป็นข้อยกเว้นไว้หมวดใดหมวดหนึ่ง ประกอบกับกฎหมายวิธีสบัญญัติบัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องกระบวนการพิจารณา การกำหนดให้มีบทยกเว้นอาจทำให้เกิดข้อสงสัยว่ายกเว้นเพราะเหตุใดได้ รวมทั้ง บทบัญญัติในหมวดอื่นไม่ได้มีบทบัญญัติที่ขัดแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ จนไม่สามารถนำไปใช้บังคับได้

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอเสนอแก้ไขมาตรา ๖๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๗ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่กระทบต่อการดำเนินการใดในคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และได้ดำเนินไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในการดำเนินการตามวรรค ๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๒๖ สำหรับคดีที่ได้ยื่นฟ้องหรือเคยยื่นฟ้องต่อศาลไว้แล้วก่อนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ศาลหรืออัยการแล้วแต่กรณีดำเนินการต่อไปได้ ตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖”

เหตุผลในการเสนอแก้ไข เนื่องจากด้วยสภาวะการณ์ปัจจุบันเจตจำนงมุ่งให้มีการปฏิรูปทางการเมือง พรรคการเมือง ที่มาของนักการเมือง กระบวนการยุติธรรมเรื่องการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จึงมีความสำคัญไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้ระบบไต่สวนและการพิจารณาลับหลังจำเลย เพราะจากข้อเท็จจริงนักการเมืองส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลหรือศักยภาพในการหลบหนีจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันมากกว่าประชาชนทั่วไป ประกอบกับบุคคลเหล่านี้ไม่ได้เกรงกลัวต่อกระบวนการยุติธรรมยังสามารถกลับเข้ามาบริหารบ้านเมืองโดยใช้ระบบของรัฐสภาในการกำหนดนโยบายที่เอื้อต่อผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งที่ผ่านมาพระราชบัญญัติ

อนุรักษ์

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่สามารถบังคับใช้ได้เพราะมีข้อจำกัดของกฎหมายไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษได้ จึงไม่เห็นด้วยต่อการกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับไว้ให้ยกเว้นเฉพาะหมวดว่าด้วยการอุทธรณ์ให้ยื่นอุทธรณ์ได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติรองรับไว้แล้วเรื่องอุทธรณ์

นายธรรมนูญ เรื่องดิษฐ์ กรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เสนอยกเว้นเรื่องอุทธรณ์ถ้าเป็นคดีเก่าให้ใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไปพลางก่อนนั้น กรณีการริบทรัพย์สินตามมูลค่ามีบัญญัติไว้ในกฎหมาย ป.พ.ช. กฎหมายเดิมบังคับใช้ได้ แต่มีกรณีเกินคำขอ กรณีนี้จะเป็นการบัญญัติเกินหลักการหรือไม่ เพราะได้บัญญัติให้มีบทยกเว้นหมวด ๖ อุทธรณ์ ไม่ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นด้วยกับ นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ไม่ควรบัญญัติมาตรา ๖๗ รองรับไว้ เพราะการยื่นฟ้องหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยหลักสามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อยู่แล้ว และเรื่องการอุทธรณ์ ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติไว้ก็ควรได้รับสิทธิการยื่นอุทธรณ์ได้ เพราะการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวต้องให้ประโยชน์ต่อคู่ความทั้งสองฝ่าย และสอดคล้องกับหลักการว่าไม่ควรพิจารณาเพียงศาลเดียว และขอเสนอมาตรา ๖๗ ควรแยกกระหว่างคดีที่ค้างการพิจารณาที่ศาลหรือคดีที่ฟ้องก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้ชัดเจนว่า การพิจารณาคดีที่ค้างการพิจารณาที่ศาลหรือคดีที่ฟ้องให้ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ และคดีที่ยื่นฟ้องภายหลัง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับก็ให้ใช้บังคับตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ยกเว้นเรื่องการอุทธรณ์ ดังนั้น จึงเห็นควรคงไว้ตามร่างเดิม

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อวิเคราะห์บทบัญญัติบทเฉพาะกาลดังกล่าวมีเจตนารมณ์ต้องการให้มีผลย้อนหลังได้ เพื่อป้องกันการตีความกฎหมาย เพราะในทางปฏิบัติทนายความฝ่ายจำเลยต้องหาข้อกฎหมายมาต่อสู้คดี

นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่าตามหลักประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่มีผลย้อนหลัง แต่เมื่อพิจารณาในหลักนิติธรรม (Rule of Law) มีหลักการคาดหมายได้ล่วงหน้า ซึ่งกฎหมายวิธีสบัญญัติหลักทั่วไปไม่มีผลย้อนหลัง แต่หลักการดังกล่าวไม่สามารถใช้ได้ทุกกรณี เมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีในส่วนของกฎหมายสาระบัญญัติบางส่วน เช่น การหลบหนีเรื่องหลักประกัน รวมถึงกรณีเรื่องการยึดทรัพย์สินตามมูลค่าที่สามารถใช้กฎหมายเดิมได้ แต่ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้มีการบัญญัติบางส่วนเกี่ยวกับเรื่องการยึดทรัพย์สินตามมูลค่าเพิ่มเติม ทั้งนี้

สำนักงานศาลยุติธรรมได้กราងพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในภาพรวมสามารถนำไปบังคับใช้ได้ทุกคดีไม่ได้ระบุเฉพาะคดีใดคดีหนึ่ง โดยในสวนการมีผลย้อนหลังแล้วเป็นโทษตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีในสวนของการเพิ่มอำนาจให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีลับหลังจำเลยที่บัญญัติไว้แตกต่างจากพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๕๙ ทั้งนี้ กรณีการพิจารณาลับหลังจำเลยหลักการของศาลที่ได้เสนอในร่างที่เสนอก่อนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้จำเลยต้องมาศาลหนึ่งครั้งจึงจะสามารถพิจารณาคดีลับหลังได้

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอสอบถามผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมในมาตรา ๓ บทยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่มาตรา ๖๗ กำหนดให้บังคับใช้ตามกฎหมายเดิม ดังนั้น ในทางปฏิบัติศาลดำเนินการอย่างไร

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอชี้แจงประเด็นดังกล่าวแทนสำนักงานศาลยุติธรรม การบัญญัติกฎหมายในลักษณะนี้มีบัญญัติไว้ในลักษณะทั่วไป เมื่อมีกฎหมายเดิมอยู่แล้ว กฎหมายใหม่ออกมาไม่ว่าจะแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วนหรือแก้ไขทั้งหมดมาตรา ๓ จะเขียนบทยกเลิกกฎหมายเดิมทั้งหมด แต่จะกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับเฉพาะในส่วนที่ค้างการดำเนินการอยู่ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นดังกล่าวเห็นว่าเมื่อนำหลักการใหม่มาบังคับใช้ก็ควรบังคับใช้ตามหลักการใหม่ ซึ่งวิธีพิจารณาต่าง ๆ สามารถนำมาปรับใช้ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการใหม่และสอดคล้องกับหลักการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การอุทธรณ์ตามกฎหมายเก่าอยู่ในระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา เมื่อมาตรา ๖๗ บัญญัติไว้เช่นนี้จะมีประเด็นตีความได้ว่า การอุทธรณ์ใช้ตามกฎหมายเดิมหรือกฎหมายใหม่

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขออภิปรายในฐานะประชาชนคนหนึ่ง อาจมองได้ว่าอะไรไม่ใช่หมดเลยในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ยกเว้นเรื่องการอุทธรณ์ จะเป็นการช่วยคนใดคนหนึ่งหรือไม่ เพราะเป็นการเปิดช่องให้ใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์ได้ ซึ่งหากมองในมุมมองนักกฎหมายหากบัญญัติไว้ทำให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติได้ แต่ในมุมมองของบุคคลทั่วไปอาจมองไปในทางลบได้ ไม่ขัดข้องหากจะบัญญัติไว้แต่ลดช่องดังกล่าวไว้ เพราะหากมาตราดังกล่าวนำมาบังคับใช้ทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี

โดยหลักตามกฎหมายเดิมศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตัดสินแล้วจบ จึงถูกมองว่าให้อำนาจศาลเดียวตัดสินคดีแล้วให้เป็นที่สุดอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้ รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้เมื่อศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตัดสินแล้วให้สิทธิในการยื่นอุทธรณ์ได้ โดยหลักแม้ไม่มีมาตรา ๖๗ นี้ก็สามารถยื่นอุทธรณ์โดยศาลจะใช้หลักที่เป็นคุณแก่คู่ความทุกฝ่าย ซึ่งหากมีมาตรานี้ นักกฎหมายก็ไม่ต้องตีความ แต่หากมีมาตรานี้ อาจทำให้สังคมมีความรู้สึกว่าเป็นการบัญญัติไว้เพื่อเป็นการเปิดช่องเอื้อให้คนบางกลุ่มได้

นายธรรมนูญ เรื่องดิษฐ์ กรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า โดยหลักกฎหมายวิธีสบัญญัติจะบังคับใช้ได้ทันที แต่กฎหมายสารະบัญญัติใช้บังคับเป็นโทษย้อนหลังไม่ได้ เมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีทั้งกฎหมายวิธีสบัญญัติและกฎหมายสารະบัญญัติ ดังนั้นในทางปฏิบัติเนื้อหาส่วนใดเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติก็สามารถบังคับใช้ได้ทันทีอยู่ในตัวบท รวมทั้งเนื้อหาส่วนใดเป็นกฎหมายสารະบัญญัติก็ไม่สามารถย้อนหลังในตัวได้อยู่แล้ว

นายอธิคม อินทุตติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นที่ว่าเพราะเหตุใดมีกฎหมายวิธีสบัญญัติและกฎหมายสารະบัญญัติอยู่ในตัวบทนั้น ได้มีบัญญัติหลักการดังกล่าวมานานแล้วในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๙ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเดิมที่มีกฎหมายสารະบัญญัติแทรกไว้ จึงมีความจำเป็นว่าวิธีพิจารณาเหล่านี้ต้องกำหนดให้มีกฎหมายสารະบัญญัติไว้ในกฎหมาย

ส่วนกรณีเรื่องการอุทธรณ์ควรมีบทเฉพาะกาลรองรับไว้หรือไม่นั้น หากไม่บัญญัติไว้ก็สามารถอุทธรณ์ได้ หากบัญญัติไว้สำนักงานศาลยุติธรรมก็มีข้อกังวลว่าจะทำให้เกิดประเด็นทางการเมืองซึ่งเนื้อหาที่ทำให้เกิดประเด็นมี ๒ กรณี คือ ๑) การอุทธรณ์ และ ๒) การฟ้องคดีเกี่ยวกับพิจารณาคดีลับหลังได้ตลอด ดังนั้น จึงเสนอข้อพิจารณาในเบื้องต้นว่าต้องการกำหนดให้วิธีพิจารณาตามหลักการใหม่ใช้กับคดีที่ยื่นฟ้องและจำหน่ายคดีที่ค้างการพิจารณาหรือไม่

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เรื่องการอุทธรณ์ได้มีการกำหนดในรัฐธรรมนูญไว้ว่า ภายหลังจากที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาคัดสินคดีแล้วจำเลยสามารถใช้สิทธิในการยื่นอุทธรณ์ได้ โดยประเด็นที่น่ากังวลคือการจำหน่ายคดีที่ค้างการพิจารณาควรรนำกฎหมายเดิมหรือตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับ ดังนั้น การบัญญัติบทเฉพาะกาลรองรับไว้ชัดเจนเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวถือว่ามีความเหมาะสมแล้ว เพราะทำให้เกิดความชอบธรรมกับคู่ความทั้งสองฝ่ายได้

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า คดีที่ค้างการพิจารณาศาลสามารถดำเนินการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้หรือไม่ และการให้ออกกฎหมายกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับดังกล่าวอาจทำให้เกิดมุมมองได้ว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และรัฐบาล ไม่จริงใจในการแก้ไขปัญหา

ทุจริตคอร์รัปชันต่อประชาชนได้ แต่สุดท้ายกลับเป็นการเปิดช่องให้กลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งใช้ช่องทางโดยยื่นการอุทธรณ์ได้ เพราะการนำตัวผู้กระทำความผิดในคดีทุจริตคอร์รัปชันที่อยู่ระหว่างการหลบหนีมาลงโทษเป็นสิ่งที่ประชาชนคาดหวังให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนั้น จึงยกร่างมาตรา ๖๗ บทเฉพาะกาลรองรับในคดีที่พิจารณาไปแล้วโดยอ้างอิงมาตรา ๒๖ เข้ามาใช้บังคับ

นายอริคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ความในมาตรา ๖๗ อาจไม่ครอบคลุมคดีที่ค้างการพิจารณา โดยหลักการร่างกฎหมายจะไม่นำไปใช้บังคับกับคดีที่ค้างการพิจารณาหรือคดีเก่า เพราะอาจทำให้มองว่าศาลมุ่งเอาผิดต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงยกร่างให้มีผลบังคับย้อนหลังไม่ได้ เนื่องจากขัดกับหลักการที่ได้ยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่าการกำหนดบทเฉพาะกาล ขอยกกรณีการบัญญัติบทเฉพาะกาลรองรับของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้กำหนดบทเฉพาะกาลให้โอนบรรดาคดีทั้งหมดในศาลฎีกาแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบไปไว้ที่ศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางทั้งหมด ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สามารถนำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติได้

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า โดยหลักการออกกฎหมายต้องให้ความสำคัญกับประเทศชาติ เพราะผู้กระทำความผิดมีสิทธินำคดีเข้าสู่การอุทธรณ์ได้อยู่แล้วตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น มาตรา ๖๗ หากที่ประชุมเห็นควรตัดมาตราดังกล่าวออกหรือแก้ไขเพิ่มเติมตามที่ได้ยกร่างเสนอก็ไม่ติดใจ แต่หากศาลเห็นควรคงไว้ตามร่างเดิมก็ขอสงวนความเห็นในฐานะกรรมการวิสามัญเสียงข้างน้อย

นายไพโรจน์ โปเยี่ยม ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ควรมีการพิจารณาในภาพรวมไม่ควรไปเพิ่งเล็งคดีใดคดีหนึ่ง แต่ควรพิจารณาภาพรวมทั้งหมด ซึ่งปัจจุบันคดีที่ยื่นฟ้องไม่มีตัวจำเลยศาลก็รับฟ้องไว้ ส่วนกรณีควรนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้น โดยหลักควรนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตั้งแต่ก่อนคดีมาศาล เพราะกระบวนการดำเนินคดีในศาลเป็นการดำเนินการบางส่วนเท่านั้น ดังนั้น การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษจะต้องมีการบัญญัติกระตุ่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ก่อนเข้าสู่การพิจารณาของศาล ทั้งนี้ ในส่วนของจำเลยที่ยังหลบหนีนั้นยังมีมาตรการเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการขอเป็นผู้ขออภัยมาประกอบการพิจารณาในการดำเนินการ ประกอบกับ จากข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มีข้อพิจารณาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือกฎเกณฑ์ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองต่อเจตนารมณ์หลักที่จะดำเนินการกับผู้ที่กระทำการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักการเมืองเมื่อรู้กฎหมายที่มีอยู่ใช้บังคับไม่ได้ จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐจะต้องออกกฎหมายใหม่มาดำเนินการกับนักการเมืองที่ใช้สิทธิไม่สุจริตในส่วนที่ตนจะได้ประโยชน์ เพราะโดยหลักไม่ได้มุ่งหมายที่จะดำเนินการกับคนใดคนหนึ่ง แต่ต้องดำเนินการกับกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจและใช้อิทธิพลในทางการเมืองหรือในทางที่ไม่สามารถจัดการได้หลักการดังกล่าวจึงเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่พยายามปรับวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายอธิคม อินทุตติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในส่วนของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้หารือหัวหน้าแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งได้ให้นโยบายว่าหากเป็นไปได้ให้บางเรื่องอาจต้องยืนยันในหลักการโดยหลักการเดิมคดีทุจริตจะใช้ระบบกล่าวหา แต่ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้ระบบไต่สวน อย่างไรก็ตาม เพื่อไม่ให้เกิดข้อกังวลเสนอให้ตัดคำว่า “เว้นแต่หมวด ๖ อุตธรณ์ ไม่ใช้บังคับแก่บรรดา...”

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่าการกำหนดให้ใช้บังคับทันทีอาจทำให้เกิดปัญหาต่อการพิจารณาคดีเดิมได้ ขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหว่าความในมาตรา ๒๗ เรื่องการพิจารณาคดีลับหลัง ควรบัญญัติให้ศาลมีอำนาจได้โดยไม่ต้องมีตัวจำเลย โดยเพิ่มข้อความว่า “ให้ศาลมีอำนาจโดยไม่ต้องมีตัวจำเลยมา” จากถ้อยคำดังกล่าว ศาลจะยกหรือจำหน่ายคดีที่มีมานั้นได้ ให้เป็นดุลพินิจของศาล หากศาลเห็นว่าเป็นประโยชน์สามารถยกได้แล้วแต่องค์คณะผู้พิพากษาจะใช้ดุลพินิจพิจารณา

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เพื่อไม่ให้เกิดประเด็นตามที่กล่าวมา ขอปรับแก้ไขถ้อยคำตามร่างมาตรา ๒๗ ที่ นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ เสนอ เฉพาะในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่กระทบต่อการดำเนินการใด เว้นแต่หมวด ๖ อุตธรณ์ ไม่ใช่นักตั้งต้นบรรดา ในคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และไม่ให้ใช้กฎหมายซึ่งใช้นักตั้งต้นอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้นนักตั้งต้นคดีดังกล่าวจนคดีจะถึงที่สุด ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ” ส่วนความตอนท้ายที่เสนอว่า “ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” ขอให้ศาลทบทวนอีกครั้งว่าสมเจตนารมณ์หรือไม่ เพราะโดยหลักไม่ตัดเรื่องดุลพินิจของศาล หากบัญญัติไว้ตามที่เสนอผลกระทบด้านอื่นจะมีน้อย ที่ประชุมเห็นชอบตามที่เสนอหรือไม่

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นชอบในหลักการตามที่ได้เสนอ เนื่องจากเป็นเรื่องดุลพินิจของศาล

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในฐานะผู้แทนอัยการสูงสุดเห็นชอบในหลักการตามที่ได้เสนอ เพราะโดยหลักการแล้วต้องดำเนินการตามกฎหมาย

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ข้อความว่า “ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” ไม่ต้องบัญญัติไว้ก็ได้ เพราะสามารถดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้อยู่แล้ว

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากบัญญัติไว้จะทำให้ไม่มีการตีความทางกฎหมายได้

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นด้วยในหลักการ เพราะหากบัญญัติไว้จะทำให้ไม่มีการตีความทางกฎหมาย และเพื่อให้คนทั่วไปอ่านแล้วเข้าใจได้

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอให้พิจารณาวรรคสองที่เสนอ ข้อความว่า “ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๒๖ ในคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลไว้แล้วให้ใช้บังคับแล้วแต่กรณีตามที่ศาลกำหนดไว้.....” เพราะในข้อเท็จจริงได้มีหลายคดีที่ค้างการพิจารณาจำนวนมากที่นำมาบังคับใช้ต่อบุคคลที่หลบหนีศาล จึงเห็นว่าการหลบหนีคดีและการขอรื้อฟื้นคดีให้ดำเนินการตามกฎหมายใหม่หมด เพื่อให้สามารถนำบุคคลกระทำความผิดดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณาได้ เพราะโดยหลักบุคคลดังกล่าวสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญในการต่อสู้ขอความเป็นธรรมได้

นายธรรมนุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า คำว่า “ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” ไม่บัญญัติไว้ก็สามารถดำเนินการได้อยู่แล้ว ส่วนวรรคสองที่เสนอเป็นคำอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวรรคหนึ่ง ความในวรรคสองอาจไม่ต้องบัญญัติไว้ แต่นำไปตั้งเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ เพื่อแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. อัยการสูงสุด และศาล รับทราบและดำเนินการต่อไป

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากบัญญัติไว้ความในวรรคสองเสนอแก้ไขความว่า “ให้ศาลหรืออัยการแล้วแต่กรณีนี้หรือให้โจทก์ดำเนินการต่อไปได้” เหตุผลที่ไม่ระบุแค่ศาล เนื่องจากจะเป็นการบังคับศาลเกินไปในการดำเนินการดังกล่าว จึงเสนอให้รวมถึงโจทก์ด้วย เพราะ ป.ป.ช. หมายควมรวมถึงโจทก์ด้วย

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เพื่อไม่ให้เกิดการใช้สิทธิยับยั้งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ การปรับถ้อยคำเป็นประการใด คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรเห็นชอบด้วย ดังนั้น กรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะปรับแก้ไขถ้อยคำเป็นประการใดขอเสนอต่อที่ประชุม

วินัย

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ที่เสนอข้อความว่า “ให้ศาลหรืออัยการแล้วแต่กรณีนี้หรือให้โจทก์ดำเนินการต่อไปได้” เห็นชอบด้วยเพื่อให้เป็นการบังคับศาลจนเกินไป

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวสรุปผลการประชุมต่อที่ประชุมว่า กรณีการเสนอแก้ไขมาตรา ๖๗ มี ๒ ประเด็น คือ ๑) ตัดมาตรา ๖๗ ออกทั้งมาตรา ๒) ปรับแก้ไขถ้อยคำร่างมาตรา ๖๗ ตามที่ นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ เสนอ โดยรอกการพิจารณาไว้ ๒ ประเด็น คือ ๑) ความตอนท้ายวรรคหนึ่งจะบัญญัติไว้หรือไม่ โดยมอบหมายในผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมนำกลับไปพิจารณาอีกครั้งก่อนเสนอในการประชุมครั้งถัดไป และ ๒) มาตรา ๒๖ ควรบัญญัติให้ดำเนินการอย่างไรกับคดีที่ผ่านการพิจารณามาแล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๖๗ เจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้คดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มายื่นฟ้องคดีต่อศาลก็สามารถพิจารณาลับหลังได้ หากคดีใดมีการฟ้องศาลไปก่อนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ หากเป็นกรณีที่จำเลยมาศาลระหว่างการพิจารณาคดีการอุทธรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายใหม่ ส่วนกรณีที่ศาลจำหน่ายคดีชั่วคราวเพราะจำเลยหลบหนีระหว่างการพิจารณาคดีไม่นำหลักเกณฑ์ตามกฎหมายใหม่มาใช้บังคับนั้นหมายความว่าคดีที่ฟ้องศาลไปแล้วและจำเลยหลบหนีก็ไม่สามารถพิจารณาคดีลับหลังได้

ซึ่งกรรมการวิสามัญได้เสนอร่างมาตรา ๖๗ ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขโดยเพิ่มหลักการว่า ในกรณีคดีที่ฟ้องศาลไปแล้วและจำเลยหลบหนีแม้จะฟ้องก่อนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ก็ให้ศาลยกคดีขึ้นพิจารณาได้โดยใช้หลักเกณฑ์ใหม่ โดยศาลสามารถพิจารณาลับหลังได้ ดังนั้นบรรดาคดีที่นักการเมืองถูกฟ้องที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนับแต่วันนี้และกำลังหลบหนีศาลสามารถยกคดีขึ้นมาพิจารณาลับหลังและมีคำพิพากษาได้ทันที ทั้งนี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ขัดข้องที่จะแก้ไขเพิ่มเติมตามที่เสนอ แต่เห็นควรนำไปบัญญัติไว้อีกมาตราเป็นการเฉพาะ เพื่อป้องกันกรณีจำเลยนำประเด็นดังกล่าวไปฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าขัดหรือแย้งจะได้มีผลเฉพาะมาตราที่เพิ่มใหม่เท่านั้น

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมติเห็นควรแก้ไขมาตรา ๖๗ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับกรณีคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้และคดีที่อยู่ระหว่างหรือได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ เห็นควรให้รอกการพิจารณาไว้ก่อน โดยมอบหมายผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ไปพิจารณาความในวรรคหนึ่งตอนท้ายและวรรคสองอีกครั้งว่าเห็นชอบด้วยประการใด โดยในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นควรแก้ไขมาตรา ๖๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๗ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่กระทบต่อการดำเนินการใด เว้นแต่หมวด ๒ สุทธิธรรม ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาในคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังที่กล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๖๗/๑

คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่

“มาตรา ๖๗/๑ คดีที่เคยยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และศาลได้จำหน่ายคดีเนื่องจากจำเลยหลบหนีไประหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากยังอยู่ในอายุความตามมาตรา ๙๕ ตามประมวลกฎหมายอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีบทเฉพาะกาลรองรับตามที่ได้เสนอได้มอบหมายให้ นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ กรรมการวิสามัญ ยกร่างมาตราบทเฉพาะกาลดังกล่าวรองรับ ต่อร่างมาตรา ๖๗/๑ ที่เสนอเพิ่มนั้น ข้อความว่า “หากยังอยู่ในอายุความตามมาตรา ๙๕ ตามประมวลกฎหมายอาญา” ควรบัญญัติไว้หรือไม่ เพราะอาจทำให้นาคดีที่ผ่านการพิจารณาแล้วนำมาพิจารณาได้อีกตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มอบหมายผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาประกอบด้วย

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๖๗ เป็นกรณีฟ้องแล้วแต่ดำเนินการยังไม่เสร็จ ส่วนมาตรา ๖๗/๑ เป็นกรณีฟ้องแล้วศาลจำหน่ายคดีแล้ว เพราะจำเลยหลบหนี

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นที่ นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ เสนอให้มีมาตรา ๖๗/๑ มีวัตถุประสงค์ต้องการนำคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณามาพิจารณาตามกฎหมายใหม่ได้ อย่างไรก็ตาม มอบหมายผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาถ้อยคำอีกครั้งก่อนนำมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งถัดไป

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอมอบหมายผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาฯ ล่วงหน้าประกอบด้วย

นายธรรมบุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในกรณีประเด็นที่ได้หารือกันมีข้อกังวลว่าเมื่อฟ้องคดีไปศาลแล้วจำเลยหนีบยกขึ้นโดยอ้างว่าชั่วคราวรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคสาม และวรรคสี่ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเสร็จแล้วส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ กรณีนี้ถือได้ว่าชอบตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า พรรคสองได้เป็นเรื่องเจตนาธรรมณ์เพียงประเด็นเดียว ประเด็นขัดหรือแย้งไม่ได้พิจารณา

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาเสร็จสิ้นแล้วต้องส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาอีกครั้งนั้น หากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญก็ส่งศาลรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่เกี่ยวข้ององค์กรอิสระใดก็ส่งให้องค์กรอิสระ ดังนั้น ประเด็นที่พิจารณาดังกล่าวไม่ต้องส่งศาลรัฐธรรมนูญ และเห็นว่าศาลไม่ได้อยู่ในองค์กรอิสระก็ส่งไปไม่ได้ ซึ่งหากมีการคัดค้านจะมีอำนาจเฉพาะที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเท่านั้น

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรเพิ่มมาตรา ๖๗/๑ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับกรณีคดีที่เคยยื่นฟ้องต่อศาลก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และศาลได้จำหน่ายคดีไปแล้วเนื่องจากจำเลยหลบหนีไป หากยังอยู่ในอายุความตามมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาให้นำบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับ ทั้งนี้ เห็นควรให้รอการพิจารณาไว้โดยมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาถ้อยคำอีกครั้งก่อนนำมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งถัดไป โดยเบื้องต้นที่ประชุมเห็นควรเพิ่มมาตรา ๖๗/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๗/๑ คดีที่เคยยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และศาลได้จำหน่ายคดีเนื่องจากจำเลยหลบหนีไประหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากยังอยู่ในอายุความตามมาตรา ๙๕ ตามประมวลกฎหมายอาญา”

มาตรา ๖๘

ไม่มีการแก้ไข

- มาตรา ๖๘ เป็นบทเฉพาะกาลรองรับบรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีประเด็นในเรื่องรูปแบบการเขียนกฎหมาย รวมถึงต้องพิเคราะห์ชื่อกฎหมายลำดับรองนั้นครอบคลุมหรือไม่

ประเด็นการพิจารณา

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ถ้ามาตรา ๖๗ คงไว้ตามร่างเดิมอาจมีปัญหา เพราะระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้กำหนดเรื่องการอุทธรณ์ที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ไว้ เนื่องจากมาตรา ๖๘ ไม่ได้บัญญัติไว้รองรับว่าระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดังกล่าวไว้ เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๕ วรรคสี่ บัญญัติให้คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ให้อุทธรณ์ต่อประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา

นายอริคม อินทุพุกติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ก็ให้ถือว่าระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาที่กำหนดเรื่องอุทธรณ์นั้นไม่มีผลใช้บังคับเพราะขัดกับหลักสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๖๘ ไว้ตามร่างเดิม

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในการประชุมครั้งถัดไปเสนอให้นำเรื่องพิจารณา ดังนี้

- ๑) พิจารณาคำแปรญัตติ
- ๒) พิจารณาข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๓) พิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ๔) พิจารณาทบทวนร่างร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา

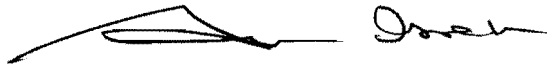
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

เมื่อได้เวลาพอสมควรแล้ว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านและกล่าวปิดประชุม โดยนัดประชุมครั้งถัดไปในวันพุธที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข ๓๐๖ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๕๐ นาฬิกา

นางธนีสร ยอดอินทร์ นิติกรชำนาญการ ผู้จัดทำบันทึกการประชุม
 นายณัฐชัย เปรมประเสริฐ ผู้ช่วยเลขานุการฯ ตรวจ
 นายธนรัฐ แสนแก้ว ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
 คณะกรรมการวิสามัญ ๖ ทาน
 ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ในการประชุม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๐ เมื่อวันอังคารที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

(ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

